Let fram gulvet under gulvet!

Hvorfor dekke til et gammelt gulv med nytt gulvbelegg? Noen ganger er det mye bedre å avdekke det gamle! Gamle hus i Norge har tusenvis av kvalitetsgulv som eierne ikke aner at de har.

Av ifi.no

Hvis du har skaffet deg et gammelt hus eller leilighet, er gulvet ofte noe av det minst tiltalende. Det er ikke uten grunn gulvet kalles husets slitedel. Men vent litt: Du har kanskje mer å gå på, bokstavelig talt. For gamle dagers gulvleggere la ikke bare tjukke planker. Det var også toppkvalitet i selve treverket.

Det er meget enkelt å finne ut hvordan det ligger an med gulvet under gulvet: Finn et hjørne hvor et lite inngrep ikke synes. Ta en drill eller en sag, lag et så stort og dypt hull at du kommer gjennom og finn ut hva som gjemmer seg under lagene med vinyl eller linoleum.

Furugulvet på bildene viste seg å være 7 centimeter tjukt. Da har til og med barnebarna dine nok gulv å slipe på. For du skal ikke mange millimetrene ned før treet framstår som nytt - og et velslipt gulv holder i mange, mange år.

Lett å bruke

En omgang med slipemaskin er langt fra noen heksekunst. I trapper og på små rom kan den tålmodige bruke en liten bånd- eller eksentersliper. De tar ikke dypt, men nok til at overflaten blir som ny. I større rom har du valget mellom å kontakte et gulvslipefirma, eller leie maskinene og gjøre jobben selv. Interiør-, jernvare- og byggevareforhandlere landet over tilbyr utleie. Du trenger to slipemaskiner: den store til selve gulvet, en mindre kantsliper til hjørnene og langs veggen. Som regel får du med en god

brukerveiledning, og gjerne en video som viser hvordan jobben gjøres trinn for trinn! Hovedregelen er at du alltid må bevege de tunge, men lettkjørte maskinene rundt mens de sliper! I motsatt fall får du samme effekt som hvis du lar et varmt strykejern bli stående på skjorta: det blir et stygt merke. Døgnprisen for maskinleie, inkludert slipepapir, vil variere med hvor mye jobb du må gjøre. Men rydd rommet og gjør alt klart før du går og leier, så kommer du langt uten at det koster for mye.

Lekkert med lakk

Treparkett av de fleste typer er laget for å lakkes. Hovedsaken ved alt lakkarbeid er at overflaten er renest mulig, i parkettens tilfelle gjerne vasket med rødsprit etter en omgang med fint sandpapir i slipemaskinen. Hvis du er usikker på hvilken type lakk du skal bruke, så spør fargehandleren. Du kan selv velge om overflaten skal være matt eller blank. Husk likevel at første strøk må være blankt, for å gi tetthet og slitestyrke. Stryk på lakken i lengderetningen, bare noen bord i gangen. Antall strøk bestemmer hvor sterkt det blir: tre-fire lag lakk gjør at det varer lenge til neste gang!

Lut for furu og gran

Har du furu- eller grangulv, er luting en fin overflatebehandling. Det som gjør en lutet overflate vakker og blek, er kalken som er tilsatt luten. Kalk stopper treets gulning, som kommer av lyspåvirkning. Luten legger seg i porene og danner en kjemisk forbindelse med treet. Du må derfor være rimelig sikker på at det er lutpreg du vil ha i årene framover. To strøk lut trenges på et nytt eller nyslipt gulv, med en fet spesialsåpe mellom strøkene. Fettet i såpen virker på samme måte som grønnsåpe gjør på et ubehandlet gulv: den stopper skitten. Et lutet gulv skal alltid vaskes med fet såpe. Bruker du vaskemidler med klor eller salmiakk ødelegger du overflaten, og smuss får mye bedre tak. Luting er lett å gjøre. Husk at de fleste luttypene etser. Bruk hansker, og arbeid helst ikke med bare overarmer!

Oljen framhever treet

De spesielle gulvoljenes fremste fortrinn er at den gir en pen, slett overflate, samtidig som riper og skader er lette å reparere. Det finnes "naturell-oljer" som framhever det eksisterende treverket ekstra sterkt. Furugulv er glad i olje. Og på ubehandlet parkett kan du bruke spesielle oljer i stedet for lakk. Husk at oljen skal flyte godt når du arbeider med den. Det overskytende tørkes først bort etter en snau time. Jobb etappevis over gulvet. Bruk gulvet ytterst forsiktig den nærmeste uken: legg ryer og matter der folk går, og be dem vandre på sokkelesten! Oljen må nemlig herde for å gi en skikkelig overflate.

Men eierne av ubehandlede gulvbord er kanskje de heldigste. Få ting lukter så godt som et grønnsåpevasket tregulv, og få underlag er bedre å gå på! Den fete grønnsåpen er billig, den gjør treverket motstandsdyktig. Dessuten har du et nyslipt gulv hvor småskader retter seg litt, hver gang du vasker.

Så slik kan du også forlenge barfotsesongen: Ta en god dose såpe i vaskebøtta, og la tærne oppleve forskjellen etterpå!